

گل بهاران پر پرشده

مریم اسکوئی

روزنامه نوروز در شماره سی اردیبهشت خود گزارش هایی به قلم عذرا فراهانی و زیلا بنی یعقوب داشت که خبر از وقوع جنایت تکاندهنده دیگری در هفته های پایانی سال هشتاد می داد.

ماجرا از این قراربود که دختر بیست ساله ای در یکی از شهرکهای استان چهارمحال بختیاری در رابطه با پسر در همسایگی شان بچه دارمی شود. پسر از ترس انتقام کشی خانواده دختر، داشتن هرگونه رابطه با دختر را انکار می کند. در حالی که نتیجه آزمایش تعیین هویت پدریچه هنوز اعلام نشده بود، مردان خانواده دختر، پدر، برادر و پسرعمو، با پاشیدن بنزین بر روی دختر بیست ساله او را زنده زنده در آتش می سوزانند و کودک دوماهه او را با خورانده سم می کشند و شایعه می کنند که گل بهار خودسوزی کرده و کودک از گرسنگی تلف شده است.

با خواندن این گزارش وحشتناک اولین سوالی که به ذهن انسان خُطورمی کند، اینست که برای جلوگیری از جنایت های بیرحمانه ای از این دست چه می توان کرد؟ تردیدی نیست که بدون درافتادن با سنت های ارتقای قبیله ای و مذهبی، که هنوز در میان بخش های وسیعی از مردم ما ریشه های محکمی دارند، نمی توان چنین جنایاتی را ریشه کن کرد. تعصبات کور و بیرحمانه اما تنها به جامعه ایران و جوامع اسلامی اختصاص ندارد و در همه جوامع سنتی پدرسالار دیده شده و می شود. جوامع عقب مانده چه زیر نام یهودیت، چه زیر نام مسیحیت و چه زیر نام اسلام و یا ادیان دیگر، در آنجا که خانواده بعنوان ملک تلق مرد تعریف شده است، این جنایات را تجربه کرده و می کند. و در مناطقی از کشور ما که هنوز روابط مناسبات پیشاسرمایه داری غالب است، این جنایات ابعاد بیشتری دارند.

تا زمانی که حکومتی مذهبی بر کشور حاکم است که سرکوب زن و بی حقوقی او را بعنوان یکی از پایه های حیاتی خود تعریف می کند، هرگونه تلاش برای مقابله با این جنایات در کشور مایی تیجه خواهد ماند. هر تلاش برای مقابله با این سنت های خفه کننده ی قرون وسطایی با سدِسکندر قوانین عهد پدرشاهی جمهوری اسلامی روبرو خواهد شد.

در همین گزارشات نام بردۀ شده، گزارشگران تلاش کرده اند با توسل به تفسیرهای مختلف از بندهای قانونی و یا تکیه بر نظرات امثال آیت الله بجنوردی ها راههای ممکنه جلوگیری از این فجایع

و یا کاهش آن را بیابند، ولی همان تلاش بخوبی نشان داده که تا چه حد آشتی دادن قوانینِ مبتنی بر مذهبِ با روابط اجتماعی انسانهای کنونی ناممکن است. در یکی از همین گزارشاتِ یادشده، خانمِ ژیلا بنی یعقوب به ماجراهی دلخراش دیگری اشاره می‌کند. یاد از لیلا فتحی، دخترِ دوازده ساله‌ای می‌کند که در راه مدرسه توسط سه پسرربوده شد و پس از آنکه توسط هر سه مورد تجاوز قرارگرفت به دستِ آنان به قتل رسید. خانواده دختر پس از دست یافتن به قاتلان، آنان را به دست قانون سپردند و بنا بر قانون کشوری که خونخواهی را در قوانین خود رسمیت داده و تشییت می‌کند، تقاضای قصاص سه جوان را کرده‌اند. و البته قاضی پرونده با تکیه بر همان قوانین، تقاضای تأمینِ نصفِ دیه سه مرد جوان را از خانواده دخترِ مقتول کرده است. خانواده لیلا فتحی هست و نیستِ خود را بفروش رساند ولی قاتلان نه تنها قصاص نشدنند، بلکه پس از هفت سال بنا به نوشته اخیر روزنامه‌ها، از زندان آزاد شدند.

نمونه‌هایی از این دست که هر روز در خبرها می‌خوانیم و یا به گوشمان می‌رسد، نشان می‌دهد که مشکلِ جامعه‌ما فقط ادامه سلطه‌ی سنت‌های ارتقایی و قرون وسطایی نیست، بلکه وجود حکومتی که پاسدارِ مستقیم و غیرمستقیم این سنت‌هاست خود رویه دیگر این سکه است. جنبش رهابی طلبانه زنان نمی‌تواند بدونِ رو در رویی جدی با قوانین حاکم، بدون دست یازیدن به راه‌های فرآقانونی، در مبارزه‌ای جدی با وضعیت تحریرشده زن در جامعه‌ما موفق شود.